

Večernik

Leto V. (XII.), šte. 166

Maribor, sobota 25. julija 1931

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Vrta mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš. po tarifu

Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Mussolinijev pacifizem

Bilo je letos pričetkom leta, ko sem sedel v enem izmed pariških kinov in poslušal mnogo komentirani Mussolinijev govor v zvočnem filmu o načelni miriljubnosti Italije. Poleg mene je sedel znan nemški dobro poučeni novinar, ki je dejal k temu govoru samo to: »Če je tudi Mussolini v resnici prestopil v tabor pacifistov, kar bi bilo pri njegovem spreminljivem značaju docela mogoče, vendar pa je gotovo, da v tem oziru ne stoji za njim danes fašizem. Duhove, ki jih je klicati deset let, ne bo mogel zadušiti z eno samo besedo, ali dobrim namenom.« Istega mnenja so bili tudi francoski listi, ki so celo napovedovali, da bo odgovoril Mussoliniju na sličen način ugleden francoski levičarski politik, ki bo opozoril na dvoiličnost njegove uloge.

Marsikdo je že razmišljal o vzrokih čestih izjav voditelja italijanskega fašizma o potrebi okrepitve svetovnega miru in splošne razorožitve. Posebno zanimanje je vzbudila Mussolinijeva izjava ob priliki obiska ameriškega državnega tajnika Stimsona, češ da bi bila fašistična Italija pripravljena na vsako omejitve oboroževanja ter bi se zadovoljila celo kar s samo 10.000 puškami. Baš ta izjava pa je potrdila mnenje slovitega francoskega novinarja Marcela Reya, da je coskega novinarja Marcela Reya, da je pripisovati mirotvorno akcijo Mussolinija in fašizma predvsem odvisnosti italijanske diplomacije od stališča angleške in ameriške vlade. Italija je nedavno doživela s svojo samostojno aktivistično zunanjo politiko, ki je stremela za osnovanjem skupne revizijonistične fronte od Rima, preko Berlina, Dunaja, Pešte in Sofije popoln zlom. Od vsega lepo zasnovanega načrta sta ostala samo še dva stebra, Madžarska in Albanija, ki pa ste bili samo pasivno in zgolj strategično važni postojanki v velikem načrtu za spremembo obstoječega stanja v Evropi. Po tem polomu ni preostalo rimski diplomaciji drugega, kakor da zopet zapelje italijansko državno ladjo v linijo, katero označujete danes v svetovni politiki Anglija in Zedinjene države. In ker je danes ta linija obeh anglosaških velesil strogo pacifistična, ni preostalo fašistični diplomaciji drugega, kakor da ugrizne v kisko jabolko ter gre med pacifiste.

Pri tem pa se poraja vprašanje, kaj je storila fašistična Italija poleg lepih mirotvornih izjav svojih državnikov v resnici za okrepitev miru v Evropi. Odgovor je kratek — nič. Ostala je še vedno na poti splošnega oboroževanja in brez-pogovnega imperijalizma, s katerim je razburila ne samo svoje neposredne sosede, nego vso svetovno javnost. Kljub vsem pacifističnim frazam mrzlično nadaljuje z oboroževanjem, kar je najlepše dokazala razprava o italijanskem vojnem proračunu, ki se je vršila pretekli mesec v senatu. Proračun vojnega ministrstva je povišan za 150 milijonov lir, kljub prihrankom, ki so nastali zaradi 12 odstotnega znižanja plač častnikom, uradnikom in delavcem vojnega ministrstva. Posebno so povišane v novem proračunu še postavke za nabavo novega orožja. To je dokazalo celo dobroverni Mac-

donald, ki je dejal na zadnji veliki pacifistični skupščini v Londonu, da je povišala Italija svoj vojni proračun od leta 1924 kar za 15 milijonov funtov sterlingov.

Te številke so neovržena dejstva, kakor je tudi dejstvo, da se danes fašizem ne zadovoljuje samo z že doseženim bojnim duhom v italijanskem narodu, nego da ta bojni duh še pojačuje in krepi. Govori italijanskih senatorjev in poslankov ob priliki razprave o vojnem proračunu so bili v diametralnem nasprotju z miroljubnimi izjavami Mussolinija in Grandia. Glavna misel vseh je bila, da je pacifizem nesmisel in da je za Italijo možna samo pot čim energičnejšega oboroževanja, ki mora pripraviti ves narod in vso državo za bodoče usodne dogodke, ko bodo odločali u usodi sveta zopet topovi in strojnice. Posebno odkrit je bil vojni minister Gazzera, ki je med drugim izjavil, da mora biti vodilna misel italijanskega vojnega proračuna, pripraviti narod in državo na nelzbežno vojno. Priprava naroda in vojske mora biti v skladu s posebnim geografičnim položajem Italije. V ta namen bodo pomnožene vse številne šole za rezervne častnike ter izpopolnjeni mnogobrojni kurzi za specialne panoge raznega modernega orožja, s katerimi misli Italija nadvladati svoje nasprotnike. V skladu s temi intencijami vojnega ministra Gazzere je bil izdelan in sprejet v dogovoru z vsemi ostalimi prizadetimi ministrstvi tudi načrt zakona o mobilizaciji civilnega prebivalstva v slučaju vojne. Ves zakon je prežet duha mrzličnega pripravljanja na vojno. Mobilizacija civilnega prebivalstva predvideva vojno službovanje vsega prebivalstva obeh spolov, celo deklice od 14. leta dalje.

Kako misli italijanska vojska o pacifizmu, je povedal posebno jasno poveljnik milanske armije, general Cataneo, ob priliki nagovora na bodoče berzalerske častnike. Po obširnem nastevanju vojnih priprav, ki jih je že izvršil fašizem, je izjavil svoj govor z besedami: »Italija je danes edina država, ki stremi za tem, da kar najpopolneje pripravi ves narod za slučaj vojne. Fašistični režim bo zahteval v ta namen od naroda nadaljnje napore in milione za oboroževanje vojske. Kljub temu jih bodo dali Italijani z navdušenjem.« Še bolj odkrite pa so besede zadržkega »Littorio Dalmatico«, ki je prinesel 11. julija daljši članek o pripravah Italije za vojno z zaključnim stavkom: »Mi hočemo vojno, mi hočemo izzvati vojno, ker vemo, da bomo zmagali v njej! Naše gesto je Spitt!«

Sobota in Nedelja
ROŽNA VESELICA
Kabar — ples
Velika kavarna

Brüning osamljen

RADIKALIZACIJA PREBIVALSTVA V NEMČIJI. — VEČINA ČLANOV DRŽAVNE VLADE ZA SAMOPOMOČ NEMČIJE. — PRED ZNIŽANJEM DELAVSKIH PLAČ.

PARIZ, 25. julija. Poročila, ki prihajajo iz Berlina, povzročajo vedno večjo vznemirjenost vodilnih političnih krogov. Zdi se, da so ekstremni elementi nemško prebivalstvo v odsotnosti državnega kancelarja dr. Brüninga in zunanjega ministra dr. Curtiusa kljub ostrenim cenzurnim odredbam z intenzivnim delovanjem radikalizirali, tako da pride lahko že prihodnje dni do neljubih pojavov.

Po poročilih iz zelo zanesljivih virov je politiko, ki sva jo zagovarjala dr. Brüning in dr. Curtius v Parizu in Londonu, odklonila ne samo desnica, temveč ima svoje nasprotnike celo v državni vladi sami, tako da bo dr. Brüning po svojem povratku v Berlin osamljen. V državni vladi prevladuje več ali manj namreč ona struja, ki se zavzema za radikalno samopomoč Nemčije ter demonstrativno naglašja neodvisnost Nemčije od inozemstva.

V zvezi s tem je pripravila državna vlada za časa odsotnosti državnega kancelarja ce-

lo vrsto novih, težkih zaslinih naredb, med drugimi: podaljšanje delovnega urnika, znižanje delavskih plač in socialnih dajatev. S temi odredbam naj bi se znižali produkcijski stroški na minimum ter bi se ustvaril nekak industrijski dumping. Računa se, da bi se mogla Nemčija na ta način v dveh letih rešiti svoje težke finančne stiske. Zveze hišnih posestnikov so že privolile v državno hipoteko na prvo mesto na vse hiše v Nemčiji, kar bi predstavljalo jamstvo za posojilo v znesku 15 milijard mark.

Proti dr. Luthru, predsedniku Državne banke, kot čegar naslednik se imenuje zopet dr. Schacht, se je pričela splošna ofenziva, katere se udeležuje tudi »Germanija«, ki ima tesne zveze z dr. Brüningom. Na vsak način pride do odločitve o razvoju stvari v Nemčiji že pričetkom prihodnjega tedna, ko bo dr. Brüning že v Berlinu. Nemčija se bo odločila bodisi za samopomoč ali pa bo vnovič pričela iskati kredite.

Zeppelin odplul proti Severnemu tečaju

PO PRISTANKU NA LETALIŠČU PRI BERLINU JE ZRAČNI KOLOS ODLETEL DAVI PROTI ARKTIČNIM POKRAJINAM.

FRIEDRICHSHAFEN, 25. julija. Včeraj, ob 9.45, je krenil zrakoplov »Groß Zeppelin« na svoj veliki znanstveni polet proti Severnemu tečaju. Odhod je bil zelo svečan. Nekaj minut pred 9. uro so bili zbrani na krovu zračnega orlaka že vsi člani odprave. Poslovilni govor je imel kapetan dr. Eckener, ki je naglasil, da odhaja zračna ladja na svoje prvo znanstveno potovanje v času, ko se mora nemški narod boriti z eno najtežjih kriz. Zrakoplov bo letel nad predeli, kjer bo mogoče ugotoviti še mnogo doslej nezanih dejstev. Za dr. Eckenerjem je govoril kapetan Lehman, ki je obrazložil tehnično stran polarnega poleta. Kot zadnji govornik je nastopil sloviti ruski učenjak, polarni raziskovalec profesor Samojlov. Govoril je nemško in napovedal, da bo odprava proučila predvsem klimatske prilike ob tečaju.

Vreme za polet ni baš najbolj prikladno, ker leži sedaj proti tečaju debela megla, ki bo otežkočala navigacijo in znanstvena opazovanja. Zrakoplov ima s seboj za 110 ur goriva, če bo ves čas letel z vsemi petimi motorji. V slučaju poleta s štirimi motorji pa se bo lahko kretal tudi šest dni nepretrgoma v zraku. Zrakoplov vozi s seboj hrane za dva

meseca in pol, tako da je strah pred gladom v slučaju nesreče precej neutemeljen.

Polet finansira organizacija Aero-Arktis, v kateri sodelujejo Rusi, Švedl, Američani in Nemci.

BERLIN, 25. julija. Zeppelin je pristal danes ob 16. uri na letališču v Staken. Zrakoplov so pritrčili na stolp za pristanje. Posadka šteje 46 oseb, od tega 16 potnikov in 30 mož osebja. Zrakoplov bo nadaljeval polet v prvih jutranjih urah proti Leningradu, kjer bo prenočil in odletel v nedeljo zjutraj proti Arhangelsku in Novaji Zemlji. Nekaj minut pred odhodom iz Friedrichshafna proti Berlinu je prispela tudi vest, da je nastopil kapetan Wilkins s popravljeno podmornico »Nautilus« vožnjo proti Norveški.

BERLIN, 25. julija. Zrakoplov »Groß Zeppelin« je davi ob 4.30 ob silnem navdušenju množice odplul iz Staakena pri Berlinu proti Severnemu tečaju. S seboj ima 10.000 m³ vode, 10.000 kg bencina in 4.000 kg olja ter velike zaloge živil. Dr. Eckener je izrazil pred odhodom svoje prepričanje, da se bo polet gotovo posrečil.

ZDRAVO OD SOLNCA ZAGORELO KOZO

mladostno svež in zdrav izgled Vam daje

NIVEA CREME: Din 5.- do 22.-
NIVEA OLJE: Din 25.- do 35.-

NIVEA-CREME
NIVEA-ULJE

kajti oboje vsebuje edino svojevrsno sestavino eucerit. Oboje zmanjšuje nevarnost solnčne opекline, oboje porjava Vašo kožo tudi pri oblačnem vremenu. NIVEA-CREMA učinkuje pri vročini hladilno, NIVEA-ULJE Vas ščiti pri neprijetnem vremenu pre-mraženjem in s tem pred prehladom, tako da se lahko tudi ob hladnem vremenu kopate v vodi in na zraku.

Jugosl. P. BEIERSDORF & Co. d. s. o. j. Maribor.

Sličice z meje

IZ AVSTRIJE K SLOVENSKI PRIDIGL. — SLOVENSKI ČASOPISI PREKO MEJE. — V LJUDSKI KNJIŽNICI. — PRI OBMEJNI SOKOLSKI ČETI.

Krasno poletno jutro nad Kobanskim vabi planinca v višine, kjer ponosno gnezdijo idealne obmejne postojanke. Pravkar vabi zvon Sv. Duha k nedeljski službi božji...

Od vseh strani prihajajo skromni hribovci, da se ob nadnaravnih mislih in željah sprostijo bridke vsakdanjosti.

Niti državni mejniki ne morejo preprečiti teh pohodov iz slovenskega ozemlja, ki je po nesrečnem naključju ostalo v tujini...

— Odkod pa, mamka? vprašam skljunčeno ženo, ki jo nemoteno maha mimo mejnikov.

— Tam od »onega kraja« pridem eno uro daleč, da slišim vsaj slovensko pridigo.

— Pa imate v Lučane bližje?

— Je vseeno, skoraj lepša pot bi že bila. Pa v Lučanih že več let ne slišimo slovenske besede v cerkvi. Sedanji dekan so jo prepovedali, pa tudi same nemške kaplane imajo... V prejšnjih letih je bilo drugače: vsako nedeljo je bila ob šestih maša za nas Slovence. Meja pa je vse zmešala...

V prodajalni po maši delijo pošto. Brhka dekleta prebirajo drobna pisemca, možakarji pretresajo gospodarski položaj. Precešen kup časopisov prihaja v obmejno vas...

Trikrat zložen časopis skrije krepka žena pod svojo jopico, dočim obdrži molitvenik v roki.

— Kam pa, gospa?

— Veste, sem od »one strani«, pa dobivamo časopis naslovljen sem. V Lučanih bi ga na brž težko redno dobivali in slabo bi bili zapisani... Nesrečna meja nas je ločila... — pravi zavedna Slovenka, ki je prestala med Nemci že mnogo šikan.

Ljudska knjižnica v šoli pravkar urađuje. V častnem številu se je poslužujejo mejaši. Mariborska ZKD jo je pred leti izpopolnila z novjšimi knjigami, ki jih bo v doglednem času izmenjala zopet z novimi. Neumorni g. Spindler, zvest

prijatelj severne meje, že skrbno zbira... — Kakšne knjige pa najraje čitajo? vprašam vnetega knjižničarja g. Križničarja.

— Največ čita mladina, ki ljubi priprosto ljudsko čtivo n. pr. Jurčiča. Izredno so priljubljene — tudi med odraslimi — pravljice. Morda svojevrstno gorsko življenje vpliva na miselnost v pravilni smeri...

V splošnem pa obmejno ljudstvo s hvalenostjo kvitira vsa prizadevanja obmejne književne akcije, ki je bila v naši javnosti že večkrat sprožena in od ZKD slajno izvedena.

Višinsko solnce neusmiljeno pripeka na planinsko vas. Niti običajna hladilna sapica noče osvežiti maloštevilnih nedeljskih izletnikov.

Prav nič ne motijo te nadloge domačih fantov in deklet. Prost nedeljski popoldan hočejo izrabiti za sokolske vežbe na cerkveni planoti.

Dva meseca že neumorno vadijo pod vodstvom načelnika br. Jožeta in načelnice s. Vilme Križničeve ob vsakokratni polnoštevilni udeležbi 30 članov in 20 članic. Posamezniki prihajajo 1 do 2 uri daleč, kar kaže posebno veselje in požrtvovalnost!

Okorna hribovska telesa stavlajo sicer vaditeljema težke naloge, mnogo truda in — potrpljenja. Toda nesebična ljubezen bo tudi to premagala.

Fantje se strumno preizkušajo v redovnih vajah in v enostavnih gibih prostih vaj. Posebno veselje jim nudijo igre i lahkoatletski trening v tekih in stafetah.

Dekleta se skušajo vživeti v ljubke ritalne gibe in v igrah najdejo tudi dovolj zabave.

Na mah mineta 2 uri pri agilni obmejni sokolski četi, ki jamči, da bo naša meja ostala trdna in zavedna. K temu pripomore mnogo tudi pevski zbor (pod vodstvom učiteljstva), čigar mile pesmice done daleč v dolino — v slovo obmejnemu popotniku.

Iz zgodovine Sv. Petra pri Mariboru.

K članku objavljenem dne 22. tm., smo prejeli sledečo popolnitev: Trditev, da je bilo postavljeno šolsko poslopje, kjer je nastanjena zasebna dekliška šola, večinoma na stroške župnika M. Glaserja, ni z ničemer dokazana in je dejanski stan sledeči: L. 1867 je podaril posestnik Ivan Kaube šolski občini 8000 goldinarjev. Razen tega si je šolska občina izposodila 4000 gold. od cerkvene blagajne proti 5% obrestim. Prispevki šolske občine v obliki materiala, ročnega dela in dovoza pa so znašali 5763 gl. 26 kr. Temeljno vsoto k tej stavbi je torej položil Iv. Kaube. Njega moramo zato smatrati kot pravega šolskega dobrotnika v Sv. Petru pri Mariboru. Za vsako drugo trditev v tej zadevi pač ni nikake stvarne podlage. Pripomniti je še treba, da je šolska občina vpisana v zemljiški knjigi kot lastnica tega poslopja; ona ga tudi vzdržuje ter preskrblja vse šolske potrebščine zasebne dekliške šole. Te ugotovitve so potrebne zato, ker si še danes mnogi domačini in tujci vsled raznih govoric n. pisarij niso na jasnem, kdo je pravi lastnik tega šolskega poslopja.

Orožniški upokolenci v Mariboru
Imajo v nedeljo, 2. avgusta, ob 10. dopoldne pr. Senici v Tattenbachovi ulici svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

»Maribor« na prireditvi Rdečega križa v Marenbergu.

V nedeljo, dne 2. avgusta, bo v Marenbergu velika tombola Rdečega križa, po tomboli pa veselica. Ob tej priliki nastopi moški zbor »Maribor« z narodnimi pesmimi. Iz prijaznosti sodeluje tudi operni solist g. Fran Neralič iz Maribora. Prav je, da tudi Mariborčani napravijo izlet v lepi Marenberg in tako podpro delavne narodne kroge v dravski dolini.

Člani Slovenskega planinskega društva se opozarjajo, da morajo vidirati od policijske oblasti oziroma pristojnega srezkega načelstva legitimacije, ako želijo, da imajo legitimacije veljavnost za turistovski obmejni promet z Avstrijo. Nevidirane članske izkaznice v obmejnem prometu niso več veljavne. Kdor se hoče v bodoče posluževati ugodnosti spoznava o turistovskem obmejnem prometu z Avstrijo, mora dobiti na člansko legitimacijo vizum pristojnega upravnega oblastva, to je policije ali sreskega načelstva, v čegar službenem območju stane imejitelj legitimacije. Vizumi se sedaj izdajajo zatonj (brez kolekvine).

Novo društvo privatnih nameščencev v Mariboru.

Na sestanek pripravljalega odbora bodočega društva privatnih nameščencev v Mariboru, ki se bo vršil v torek, dne 28. t. m. ob 20. uri v klubovi sobi hotela »Orel«, se tem potom vabijo že pristopivši nameščenci ter vsi oni, ki se interesirajo za to društvo in mu že e procvit. Potreba, da se organizira v Mariboru 80% do sedaj neorganiziranih trgovskih, industrijskih in drugih nameščencev se je v nameščenih krogih že v kratki ugotovila. Radi raznih nazorov, tudi glede socialnega zavarovanja privatnih nameščencev, je potrebno, da se organizirajo vsi nameščenci, da sodelujejo v teh važnih socialnih institucijah, ter skušajo pridobiti izboljšati in se izpopolniti v strokovnem pokretu. — Voditi nas mora pa v obmejnem našem Mariboru tudi ideja čistega jugoslovenstva, ter so v organizacijo vabljeni vsi nameščenci brez razlike naziranja, ki osvajajo tak program.

Hudi ženi

sta delavčeva žena Marija K. in žena čevlarskega mojstra Z. Marija. Obe sta prijateljici vinske kapljice in vesele družbe. Tako sta se mudili včeraj v nekem lokalnu na Aleksandrovi cesti ter pili v družbi avstrijskih železničarjev. Ko so ju ti zapustili, sta si hoteli polskati novo družbo. Prisedli sta mirne duše k sosedni mizi, kjer pa niso bili nič kaj veseli njunega prihoda ter so je odpravili. To je tako razkačilo Marijo K., da je pograbila pol litra vina in odšla s prijateljico k drugi mizi. Ko je posredovala natakara, pa sta jo pričeli posovati in huda Marija K. je še oklofutala gostilničarja, ko ju je prišel miriti. Končno ni preostalo drugega, kot da so obe ženi vrgli na cesto, kjer so se pri tem razbili trije kozarci, ki jih je K. odnesla iz gostilne. Obe Amazonki boste izročeni sodišču —

Pri boleznih želodca, črevesja in prebaviljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« grenčica zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Poceni meso.

V ponedeljek, dne 27. t. m. od 7. naprej, se bo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici prodalo 140 kg svinjskega mesa in slanine od debele svinje po 10 Din, in sicer na osebo največ 1 kg.

Najdeno truplo utopljenca.

Orožništvo iz Št. Janža na Dravskem polju poroča, da so našli v rokavu Drave pod Slovenjo vasio pri Ptujtu truplo 24. junija v Mariboru utopljenega Ervina Motzerja. Ta je postal žrtev preiskušnje novega platnenega čolna, ki se je prevrnil pod državnim mostom, pri čemer je Motzer utonil. Truplo je ležalo skoro mesec dni v vodi ter je že močno razpadlo. Pokopali so je v Hajdini.

Karambol kolesarjev.

Na križišču Tattenbachove in Mlinske ulice se je zaletel delavec Franc Mlakar s kolesom v kolo delavca Alojza Baumana in ga podrl na tla. Oba sta ostala nepoškodovana, razbila pa sta se jima kolesa.

Srečke za III. razred državne razredne loterije

so prispele in jih igralci lahko zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika« v Mariboru.

Lindbergh poleti na Kitajsko.

Polkovnik Lindbergh in njegova žena sta izjavila, da poletita že prihodnji teden na Daljni Vzhod. Lindbergh namerava poleteti preko Kanade, Aljaske, Sibirije in Japonske na Kitajsko. Aparat bo opremljen z radijem in čolnom iz kavčuka, ki bo napolnjen s stisnjenim zrakom. Letalca bosta med poletom stalno v brezžični zvezi s posameznimi parniki, ki jim bodo poročali o vremenskih razmerah.

Bat'a v Nemčiji.

Vesti, da namerava Bat'a izdelovati svoje čevlje tudi v Nemčiji, se potrjujejo. Zgradil bo svojo tovarno v Ottmuthu in prične z gradbenimi deli že v kratkem.

Harakiri obupanega starčka.

V Klanječki Jezerni, mali vasi v Slavoniji, je izvršil te dni kmet Pavel Vutmaj, ki je nosil že 7 križev na hrbtu, strašen samomor. Spor radi dedščine s svojimi sorodniki ga je spravil v tak obup, da je sklenil obračunati sam s seboj. Skrajno sit življenja je vzel ostro nabrušen kuhinjski nož in si ga štirikrat zasadil naravnost v trebuh ter vsakokrat potegnil preko njega. Cel potok krvi je pijusknil iz trebuha in starček se je kmalu zgrudil nezavesten na tla. Sicer so ga takoj odpeljali v bolnico v Zagreb in mu nudili potrebno pomoč, vendar pa so bile poškodbe tako težke, da je nesrečnej že v nekaj urah izdihnil.

Prebivalstvo Čikoga po narodnosti.

Ker je bil po letošnjih občinskih volitvah v Čikagu, drugem največjem mestu Zedinjenih držav, izvoljen za župana češki rojak Čermak, bo gotovo marsikoga zanimalo, kako velika je češka manjšina v tem milijonskem mestu. Med 3.376.438 prebivalcev je v mestu skupno 842.057 inozemcev in sicer: 149.662 Poljakov, 111.366 Nemcev, 78.462 Rusov, 73.960 Italijanov, 65.735 Švedov in 48.814 Čehoslovakov. Ostali inozemci so Jugoslovani, Irli, Litvanci, Kanadci in Angleži.

Moderni paradiz.

»No, kako se počutita v svojem mladem zakonu?«

»Kakor v raju.«

»Veseli me, da slišim kaj takega!«

»Da, midva nimava kaj obleči in se bojiva, da naju vsak dan izženejo iz našinega raja.«

Hudobno vprašanje.

— Moja žena se ne da speljati v nikak humbug!

— Kako je potem mogoče, da si jo dobiš za ženo?

Mariborski in dnevi drobiž

Razširjenje naprav na Počitniškem domu pri Sv. Martinu

Odbor društva za zdravstveno zaščito otrok in mladine v Mariboru je sklenil, da bo počastil proslavo desetletnice vladanja Nl. Vel. kralja Aleksandra dne 17. avgusta na ta način, da bo razširil svojo napravo Počitniški dom kraljice Marije in postavil temelj za nov velik objekt za celoletno vzdrževanje slabotnih otrok, namenjen kot preventorij za tuberkulozi podvržene otroke in gozdno šolo.

Dne 23. t. m. se je vršil komisijonelni ogled posestva in okolice, katerega se je udeležil direktor drž. higijskega zavoda v Ljubljani dr. Ivo Pirc, inženjer zavoda g. Guzelj, upravnik Zdravstvenega doma v Celju dr. Rebernik, zastopnika mestne občine mariborske dr. Wankmüller in inž. Černe, zastopnica Slov. ženskega društva v Mariboru ga Ivanka dr. Lipoldova, društveni podpredsednik upravnik Zdravstvenega doma v Mariboru dr. Vrtovec, namestnik društvene gospodarice šol, upravitelj Lukman in društveni tajnik, upravitelj Dimnik. Po natančnem pregledu 75 orlov obsežnega posestva in ugotovitvi vetrovnih razmer, je komisija izbrala več prostorov, ki bi prišli v poštev za veliko deloma zidano, deloma leseno poslopje, v katerem bo prostora za 100 otrok s spalnicami, prostozračnimi lopami, dnevnimi prostori, veliko kuhinjo, shrambami in vsemi potrebnimi stranskimi prostori in pritliklinami. Z zgradbo se namerava pričeti takoj, čim bodo pripravljene načrti in urejeno finansiranje zgradbe. Zgradba bo projektirana tako, da jo bo mogoče, če bi se izkazala potreba, povečati na kapaciteto do 200 otrok. Poleg tega je komisija pregledala prostor na posestvu, kjer se bo postavil kopalni bazen, ter ta prostor zakoličila, tako, da se bo pri-

čelo z izkopom že prihodnji teden.

Došli gostje so občudovali že obstoječe naprave ter uzorni red in se prepričali o dobri prehrani otrok ter skrbni negi in nadzorstvu. Zlasti jim je ugajalo dobro razpoloženje otrok in pripovedovanje o velikem apetitu ter naraščanju njih teže kot posledice dobrega zraka in prehrane. Posebno pozornost so vzbujale gospodarske naprave, njive in vzorno obdelani velikanski vrt.

Po končanem delu je pripravil odbor gostom mrzlo zakusko, pri kateri je pozdravil društveni podpredsednik došle goste, zahvalil pa se je za pozdrav šef drž. higijskega zavoda iz Ljubljane dr. Ivo Pirc, ki je izrekel društvenemu odboru in članicam Slov. ženskega društva za njih trud, ki je kronan s tolikim uspehom, vse priznanje ter zagotovil društvu svojo naklonjenost.

Novi predstojnik mariborske mestne policije

g. policijski svetnik Alojz Gerzinič, je danes dopoldan prevzel posle ter pregledal poslovanje posameznih oddelkov.

40 letnico poroke

praznujeta v nedeljo, 26. t. m. upokojeni nadučitelj g. Janko Koderman in njegova soproga Marija roj. Lešnikova iz ugledne veleposestniške družine v Št. Janžu na Dravskem polju. G. Koderman, vedno odločen narodnjak in naprednjak, e služboval v mladih letih v Leskovcu, v Št. Janžu, pri Marlii Snežni in nato celih 29 let v Veliki Pirešici v Slovenski dolini; od upojitve l. 1926 pa biva stalno v Mariboru, Trubarjeva ulica 4. Jubilantu in njegovi družici želimo še mnogo let srečnega zakonskega življenja!

Kavarna »Rotovž«

je sedaj popolnoma preurejena in se priporoča za čim številnejši poset.

Na Goltéh

Od nekdanje Oslice, sedanjega sv. Križa nad Belimi vodami, se vleče proti jugu in jugozapadu tja do Savinje, Okonine, Sv. Frančiška, do Radmirja in Ljubnega velezanimiva gorska veriga; v bolj ali manj izrazitih vrhah in kopah dosega povprečno višino obdravskega Pohorja; s svojim najvišjim, t. j. »Bliskovcem«, (1596 m) ga prekaša celo za kakih 50 metrov; v ostalem pa je to visoka, srednjegorska planota; toda ne plana in ravna, temveč razdrapana in strmo valovita kakor okamenelo, od silnih viharjev razburkano morje, ki s svojimi navpičnimi, goram podobnimi valovi, s svojimi vrtinami, žreli in prepadi kopije grob tudi najpogumnejšim mornarjem. Apnenec, ki tvori jedro tega gorovja, je tako prhek, votel, razjeden in razpokan, da trajno ne more držati nobene vode; je pravi kraški apnenec; zato tudi studencev tu ni in je tudi zunanja oblika te visoke planote skoz in skoz kraške narave. In kakor ima Kras svoje Vodovince baš radi pomanjkanja vode, imajo Golte svoje Vodovnike, med njimi celo pesnika, ki pa ni kakor pohorski pesnik v slovenskem, temveč v nemškem jeziku zlagal pesmi. V višini nad 1500 metrov se vijejo prav kakor členi verige zverženi, od nekdanjih šumnih vod in ledenikov izprani in izgajeni dolci s kaskadami in katarakti, položne drage, globoki jarki in ljubke dolinice, ki jih sedaj pokriva, obrobjeni in obsenčeni od redkega smrekovja, rdečega volčjina in od dozorevajočega zelenega teloha, soča pašniki s pastirskimi kočami in s stajami za živino. Vmes pa nam leti prav kakor na Krasu na široka in globoka žrela, na velikanske liake, skozi katere odteka voda v ta inštevno noč in temo gorske votline; v njih globini pa preži bela smrt na vsakogar, ki bi se drznil sam in brez pomočnikov siliti tja doli in radovedno in zvedavo pogledati v tajni svet, v votline in vode, ki jih gorovje krije s svojo planoto. Tu pa tam je kak manjši lijak tudi zalit, zasut in izravnat s črno zemljo. Tam se naceri voda in stoji v trajnih lužah, vedno, tudi v največji suši, na poljubno razporedam, ki so jih živinorejci od Smihela, od Sv. Radegunde, iz Mozirja in iz Ljubnega sem gori poslali na letovanje. Ko hodiš preko teh strmih dolcev in položnih drag, mimo teh črnih luž in zelenih jezer, mimo teh zevačih lijakov, široko odprtih zliak in prepadov, zaslediš divjega petelina spomladi ali v poletnem času, črna vedno spremljan od glasne pesmi pinožve, se ne moreš ubraniti domneve in utisa, da je celo to gorovje udano nekemu skritemu naglenu, ki ga žene za tem, da pogoltni vse, kar zaide in pade v njegovo naročje. Pogoltni blagodejni dež s točo vred, ki pada z neba; pogoltni živino, ki v žrelo zabldi, ako ni ograjeno; pogoltni človeka, ki se upa le poizkusiti premeriti globine njegovih žrel in lijakov; pogoltni je vola z jarmom vred; jarem je pozneja Ljubja, ki teče izpod njega in se tik pod Mozirjem družijo s Savino, priplavila na beli dan; a vola sta ostala v velikanskem jezeru, ki polni strašno votlino pod gorovjem: to so Golté, med planinč (v novem času) znane kot Mozirska planina, odkar imajo na njih Mozirjani svoji ljubki planinski kočli, kolih starejša spada med prve slovenske (ust. l. 1896).

Tam, kjer gledajo na srebrni trak bistre Savinje, na njeno zibelko, na Savinjske planine, na venec vasi, trgov, belih cerkvic in zelenih gor, ki se vrstijo od Gornjegograda in Ljubnega doli do Celja, so Golté v svojih najvišjih legah pečevite in strme, gole in plešaste; Pleški vrh, Konečki vrh, Goltska planina, Vrhučeva Koblica, Bela peč, ki ima edina pod sabo živ studenec, obdan od kamenokreča in od nežnih karminasto rdečih, dišečih planinskih klinčkov, Petelinjek, Smrekovec in Medvedjak so najmarkantnejše točke v tej njihovi fronti. Na njihovem srednjem pobočju in vnožju pa se svetijo v solncu in senci obširnih gozdov in sadovnjakov sredi obširni, nživ in travnikov lepi kmetjski domovi pod okriljem Sv. Radegunde, ki ima na strmih »Grebenu« blizu »Pekla« svojo cerkvico na mestu nekdanjega gradu, in pod zaščito sv. Mihaela, ki nad Lepo livno blizu Sv. Križa skozi žleb in ozko

Po Dolenjskem Krasu v Čabar

NA TRAVNI GORI SLOVO OD NJE. — SRNJAD, MEDVED IN DIVJI MRJASEC SE NAMA PREDSTAVIJO Z VIZITKAMI. — GLOBOKA JAMA.

Kako naporna je bila najina nočna ekskurzija po Veliki gori, sva uvidela še-le sedaj, ko sva sedela v prostorni in snažni gostilniški sobi na Travnici gori vsa premočena od potu in si gasila žejo v šilci sivovke, čaji, limonadami in vinom. Jednoma ni dišala, dasi nisva imela od kosila kaj poštenega pod zobom. Viktor si je bil sicer naročil kos domačega kruha, a ga niti niti ni.

Ko sva se vsaj za veliko silo oddahnila in odžejala, sva odšla k počitku. Gospodinja je naju vodila po skrbno umitih stopnicah nekam v podstrešje. Mislim, da bova prenočevala v kaki podstrešni luknji. Zato je bilo nemalo najino presenečenje, ko je odprla vrata, in sva zagledala veliko in z vsem komfortom opremljeno spalnico, kakršne niti v Ljubljani nisva imela, dasi sva nočevala v prvovrstnem hotelu. Še-le po zajtrku sem si zamogel ogledati, kje sem pravzaprav.

Travnica gora leži nekoliko v kotlini sredi travnikov in senožeti vzhodno za sedlom, katerega sva bila midva dosegla prejšnji večer po Strikih. Nekako v sredini te jase stoji razmeroma veliko posopje, oskrbnišvo lova predsednika Slovenskega društva g. dr. Lovrenčiča, ki ima tukaj velike gozdne komplekse. Na Travnico goro hodi na oddih in na lov. Za oboje je ta svet kakor na ašev ustvarjen. V teh razsežnih gozdovih se prav lahko skrivata poleg druge divjačine tudi medved in divji mrjasec. Vse na okrog pa vlada tista tihota in mir, ki ga moremo najti le v planinah, kamor redko zaide popotnik ali turist. Na jaso Travnice gore pa lije solnce svoje žarke, ki te ne žgo, ampak prijetno božajo. Zato ni čuda, da vsi sicer redki obiskovalci Travnice gore vzhričeno proslavljajo njeno prirodno lepoto in blagodejni mir, ki vlada tukaj.

Midva sva bila sicer namenjena, da od rineva že takoj po zajtrku naprej proti Laškem potoku. A Travnica gora, ki se je kopala v jutranjem solncu, je naju objela s svojo očarano lepoto in tihoto tako, da sva odložila odhod na popoldne. Pa še takrat bi se najbrže ne bila ločila od nje, ako nama ne bi bil tako kratko odmerjen čas za doseglo cilja najinega potovanja, ker sva na vsak način hotela do speti v Čabar. Zato sva sredi popoldneva le nerada optala nahrbtnike ter se poslovila od prijazne in uslužnostne gospodinje. Njen mož lovec oskrbnik je naju spremljal kot kašipot prav do grebena, da sva videla cili tistega dne. — Loški potok, izkušnja prejšnjega večera je naju izpodrila. Pozneje sva se uverila, da bi bila tudi tukaj lahko zašla ne samo v mraku, ampak tudi pri belem dnevu, ker ni nikar kakih kašipotov in markacij. Brez teh je pa v takih gozdovih, kjer vodijo razni kolovozi, slabe poti pešcev in steze zverjadi, vsaka orijentacija skoro izključena.

Izprva je naju vodil lovec po kolovozu, nato pa po raznih stezah, ki so čisto preselele zasilno vozno pot. Ko smo prišli po tridesetletni hoji zopet na kolovoz in šli nekaj korakov po njem, se je lovec pred nama pri mlakuži v Kotanji sredi kolovoza nenadoma ustavil, kakor bi iskal sled.

— Tu je bila srna z mladiči, je nama pokazal sled. — Prišla je pot.

In res je bilo videti v mehkem blatu različne sledove večje srnine noge po-

leg pa več čisto majhnih, katerih bi ne-
vajejo oko niti ne opazilo.

— A tu se je povaljal mrjasec še več-
raj ali k večjemu predvčerašnjim. Glejte
sledove njegovih parkljev!

Dasi nisem lovec, vendar sem sled takoj spoznal za prašičjo. Ker sem ni mogel priti domači prašič, je moral priti torej divji. Tudi odtis njegovega trupa v blatu sem jasno razločil. Kakor domači tako se menda tudi divji prašič rad ohladi v blatni mlakuži.

Že smo hoteli nadaljevati pot, ko lovec obide mlakužo in vzklikne, kažoč na novo sled.

— Nocojšno noč ali pa še danes zjutraj je tu pil medved!

Ob robu mlakuže so se videli sveži odtisi dveh velikih medvedovih šap. Na odtisih si razločno opazil široki podplat, prste in dolge kremplje.

Na moje začudenje je lovec pojasnil, da so taki sledovi ob mlakužah na kolovozih posebno ob dnevih suše prav pogosti in navadni. V tem sicer porastlem kraškem svetu ni nobene tekoče vode. Divjad trpi žejo, išče vode, a je ne najde drugje kakor v takih-le kotanjah, kjer ostane deževnica tudi po več tednov.

— Potemtakem sva midva snoči tavalas res med medvedi in divjimi mrjasci, s... pripomnil, ko sem se spomnil, da sva midva brodira prejšnji večer komaj urico hoda od tukaj, kakor smo bili že med potjo vsi trije ugotovili.

Od te zanimive mlakuže sva midva s prijateljem stopala nekam bolj samozavestno, ne morda zato, ker je on imel svojo pištolo in lovsko puško, ampak zato, ker sva bila prejšnji večer oba najbliže v neposredni bližini divjega mrjasca in medveda, a se te nevarnosti nisva prav nič zavedala. Vsaj nobeden od naju ni niti zini o tem.

»Globoka jama« smo zagledali pred seboj na smreki malce okoren napis s puščico. Stopili smo dober streljaj od poti in se znašli pred dokaj veliko okroglo jamo, katero je obdajalo do dve tretjini ob robu večje grmovje. Takih okroglih jam, pa tudi posebnih votlin je mnogo v tem kraškem svetu. Vržem kamen in naštel do osem predno je padel na dno. Lovec je prav, da je padel nekoč v to jamo krasen srnjak. Obstrelenega so sledili do semkaj tu pa je sledi zmanjkalo. Zato so spustili po vrveh nekoga lovca v jamo, ki je res našel v nji srnjaka, katerega so potegnili iz jame.

Od tu naprej se je vila pot zdržena navkreber med debelimi bukvami in visokimi smrekami. Ker smo hodili odslej po stezah in ne več po kolovozih, nismo več našli na mlakuže in seveda tudi ne na medvedove ali mrjaščeve sledi. Polagoma je postajalo drevje vedno redkeje in bolj pritlikavo. Pred nami se je svetla visoka planota, na kateri je le tu pa tam serevalo kakšno drevo. Kmalu smo jo dosegli. Še par streljajev in stali smo na njenem vrhu, od koder se nam je odprl docela nov in nepoznan svet.

Jezero, ki izgineva.

Po poročilih perzijskih listov je pričelo Urusijsko jezero izginevati. Vodna gladina je že tako padla, da je plovba s parniki nemogoča. Pojav je očitno v zvezi s stalnimi potresnimi sunki, ki se vrše v zadnjem času v Azerbejdžanu.

di nezaznamovane mehke stezice gori k »Mozirski«, ki jo v treh urah lahko dosežeš iz Mozirja. Od trga do koč boš srečal mnogo ljudi, starih in mladih; a nikogar, ki bi te prijazno ne pozdravil že oddaleč. Nekaj one ljubeznivosti, s katero se po pravici lahko ponašajo Mozirjani, gleda skozi okrašena okenca in s cvetličnjakov onih kmetij na dobrodošlega gosta in spremlja poletnega izletnika in zimskega športnika do »Mozirske« na Golte, kjer se izraža poletni križema na njih v pastirjih, ki prepeva svoje bukolске pesmi v »Govčkih planinah« pri svojih čredah, pri ovsnem kruhu in pri čisti vodi izpod Bele peči.

Dr. Fr. Mišč.

Levstikova stoletnica
v literaturi

Letošnje leto bi skoro lahko imenovali »Levstikovo leto«. Videti je, da se bodo Slovenci vendarle enkrat dostojno oddolžili manom enega svojih največjih mož. Svojemu prvemu kritiku, politiku in publicistu, velikemu jezikoslovcu, pripovedniku in poetu, enemu svojih najčistejših in najeklenejših značajev.

Gotovo najprimernejša za proslavo velikih mož je popularizacija njegovih idej.

Levstikova pisma, ki jih je v uredništvu Avgusta Pirjevca izdala Slovenska Matica, niso le olajšava literarnim zgodovinarjem, ki so morali stikati po rokopisih, če so jim sploh bili dostopni, ampak tudi zanimiv in važen donos za razumevanje univerzalne Levstikove osebnosti. Pozoren čitatelj bo našel v knjigi mnogo, kar mu ga bo priležalo.

Ravno tako zanimiv je tretji zvezek Levstikovega Zbranega dela, ki ga je uredil dr. Anton Slodnjak. V uradu se nam Slodnjak predstavlja kot tehten mislec, ki vidi nebroj problemov in kaže globoko razumevanje umetnine (Njegova analiza za Martina Krpana in Desetega brata!) Vse to so znaki, ki z gotovostjo kažejo na bodočega znanstvenika. Le obliko in sistem še išče. — V knjigi so stvari, ki se berejo še danes sveže in se še dolgo ne bodo preživele.

O Božiču izda Slovenski seminar ljubljanske univerze v uredništvu mladega poeta in esejista Antona Ocvirka Levstikov Zbornik, za katerega vlada že nemalo zanimanje.

Razen tega se nam objavlja tudi Levstikova številka Ljubljanskega Zvona z razpravo danes najvidnejšega slovenskega kritika Josipa Vidmarja o Levstiku-kritiku. Avtor in snov nam obetata mnogo zanimivega.

Tudi drugi časopisi in dnevniki se bodo spomnili Levstikovega jubileja.

Ako pomislimo, kako je naš narod pred tridesetimi leti proslavil Pršernovo stoletnico, lahko skoro s ponosom gledamo na pot, ki smo jo prekorčili. Pravijo, da se na spoštovanju velikih mož pozna, ali jih je narod vreden. Saj častimo nas same, če se klanjamo svojim velikim duhovom.

Zvestoba čebel

V Allgäu na južnem Bavarskem je živel posestnik Waldherr, ki se je bavil s čebelarstvom in bil kot strokovnjak na tem polju znan daleč naokrog. Imel je eno največjih čebelarstev gospodarstev, in je čisto tudi znanstvenim krogom dal zanimiva pojasnila in jim pomagal pri njihovih raziskavanjih. S svojimi čebelicami je ravnal čim najlepše in skrbel zanje kakor za svoje otroke. Nedavno pa ga je dohitela nesreča, pri kateri je izgubil svoje življenje in čebelice so ostale brez skrbnega svojega zaščitnika in dobrotnika. Čim pa so posestnika položili k večnemu počitku, so zapazili ljudje, da so vsak dan njegov grob obletavali celi roji čebel. Tudi od daleč prihajajo sedaj ljudje, da gledajo ta čudovit prizor. Za pojav so se zainteresirali tudi že znanstveni krogi, ki ga bodo preiskali, da doženejo pravi vzrok te »ljubezni čebel preko groba«.

Peš z Dunaja v Pariz.

Služatelj dunajske tehnike, 23 let star Julij Salamon, je hotel za vsako ceno videti sedanjo znamenito kolonijalno razstavo v Parizu. Kot siromak, ki mu manj kajo celo sredstva za borno dijaško življenje, se je zato odločil, da se napoti peš v Pariz, ne boječ se nobenega trpljenja. In svojo namero je tudi izpolnil. Dne 1. junija je odšel z Dunaja in prispel zdrav in dobro razpoložen dne 21. julija v Pariz. Prehodil je skupno 1.600 km. Salomona, ki dobro igra klarinet, so ljudje v oddaljenih krajih, skozi katere je potoval, drage volje podpirali, čim so zvedeli za pravi namen njegovega potovanja.

Največje dirkališče Amerike.

Mesto Miami na polotoku Floridi dobi največje dirkališče v Zedinjenih državah, ki bo stalo dva milijona dolarjev. Na tribunah bo prostora za 12.000 gledalcev. lož bo 300.

Naša mladina na Jadranu

IZ FERIJALNE KOLONIJE MARIBORSKEGA POMLADKA RDEČEGA KRIŽA
V KAŠTEL LUKŠIČU.

Dne 6. t. m. je odpotovala ferijalna kolonija PRK v Kaštel Lukšić pri Splitu. Kolonijo vodita že mnogo let učitelj g. Ravter in njegova gospa soproga, ki prav po očetovsko skrbita za naše malčke na morju. Koliko zaupanje uživata pri starših, pričuje število udeležencev ferijalne kolonije, ki šteje letos 48 otrok. Med temi je tudi 11 avstrijskih Korošcev, ki so prihiteli med svoje bratce, da bi videli našo lepo jadransko obalo ter se navžili vročega solca in prijetnega morskega zraka.

Ko se je začel pomikati vlak z glavne kolodvora, smo razobesili zastavo Rdečega križa, ki je naše malčke prijetno iznenadila, obenem pa navdala z zadovoljstvom, da ima naša kolonija svojo lastno zastavo. Železniška uprava nam je dala na razpolago vagon, tako da nam vso pot ni trebalo prestopati. Najlepša ji hvala za to!

Za pot so spekle dobre mamice našim malčkom najrazličnejših jedi. Pa pomislite, komaj smo odrinili iz Maribora, že so začeli odpirati kovčge in se zakladati z jedili. Zastonj smo jim pripovedovali, da je pot še dolga ter jim bo jedi primanjkovalo. Vsak je imel toliko, da ne bi vsega spravil na enakem potovanju niti krepak kmetski fant, ki se odpravljajo k vojakom.

Vso pot smo stali pri oknih in opazovali pestro naravo. Najzanimivejša je bila za nas pač proga od Zagreba proti Splitu. Nekako do Karlovca in še dalje je svet še lepo zelen. Pozneje pa se pojavijo goli Kras, ki ga le redko krasijo zelene grmičje. Deca se je veselila pogostih predorov in krasnih modrih potokov. Naš železni konj je moral seči globoko po sapo, da nas je vlekel po serpentinah na visoki Kras. Eno muči potnik na tej progi, in to je voda. Malokje je dobiti pitno vodo. Zopet so nam šli naši gospodje železničarji na roko. Pod oknom so nam zaklicali: »Voda!«, pa smo urno napolnili naše steklenice. Najlepše je bilo pri Blatu. Lepo modro jezero smo gledali najprej pred seboj, nato smo se peljali ob njem, dokler se nam ni skrilo za visoke skale. Slednjič smo ga ob njegovem koncu še enkrat dohiteli. Nekako za Plaškim se je zmračilo. Naš voz se je spremenil v spalnico. Zglavnike smo vzeli iz kovčgov, nato pa legli po trije na eno klop. Mnogi so zagotavljali, da ne bodo zaspali, ker so že večkrat prečuli. Toda ob 10. ni bilo slišati drugega kakor globoko dihanje in smrčanje. Gospod Ravter in njegova gospa sta čula in pazila. Ko smo se zbudili, smo bili že mimo Knina. Zopet vsi pri oknih. Pokrajina enolična. Sivi Kras, nizki hrasti liki naši vrbi, njive, obdane

s plotom iz kamena, to je slika pokrajine doli do Splita. Razen lepih fig in oljk ne more zavidati človek tem ljudem ničesar. Sočutje se je pojavilo v mladih srcih do ubogih ljudi v teh krajih. Dečki so odprli svoje skladišnice kruha, in delavci ter pastirčki so bili deležni naših dobrot. Veselo so pobirali kruh in maha-li z rokami v pozdrav in zahvalo. Malo dni je menda v letu, ko se vozijo mimo ubogih Dalmatincev tako dobri ljudje kot so naši malčki.

Približali smo se obali. Med sivimi skalami se je pojavila krasna modra barva. Morje, morje, je zaorilo iz vseh grl. To je bilo najprijetnejše iznenadenje na vsej progi.

Ob 7. smo prispeli v Kaštel Stari, odkoder nas je tovorni avto spravil v treh partijah v Kaštel Lukšić. V treh šolskih sobah smo pregrnili slamnice s prti in namestili svojo prtljago. Nastanjeni smo bili, zdaj pa smo začeli živeti po receptu.

Vstajamo ob 6. uri, nakar se umivamo na šolskem dvorišču. Ob 7. zajtrkujemo, nato pa gremo takoj na morje, ki je oddaljeno kake 3 minute. Dopoldne se kopljemo dvakrat po 10—15 min. in istotako solničimo. Opoldne obedujemo v telovadnici sokolskega društva. Do 4. popoldne smo v spalnica. Po južini smo zopet na morju. Ob 7. večerjamo. Po večerji pa prepravimo na pristanišču naše narodne pesmi.

Hrana je zelo raznovrstna in jako okusna. Pijemo le limonado ali malinovec, nikdar pa same vode.

Kmalu, ko smo prišli, so nas začeli spraševati, kje imamo dirigenta Ivančka. Tri leta je namreč vodil ferijalni zbor. Bil je tako majhen, da je moral stati na stolu, ko je dirigiral. Imel pa je vzorno disciplino. Lukšičanom je ostal v neizbrisnem spominu. Poznajo pa ga vse od Splita do Trogira, saj je trogirski g. župan poklonil njegovemu zboru 100 Din.

Kako je letos? Ivančka nimamo. Kljub temu pa imamo 3 dirigente in sicer Bončka, Joška in Albina. Kakor izgleda, bo najboljši Albin. Imamo 25 pevcev, ki prav pošteno krožijo naše narodne pesmi. Gospoda v bližnjem hotelu nam ploska, Dalmatinci nas obkrožajo in poslušajo.

Izjemna prilika!

Nad 500 slik v okvirju, svete in druge, razne velikosti se proda po čudovito nizki ceni že od Din 50.—
prej v veletrgovini V. WEIXL.
Jurčičeva ulica 8.

Ne zamudite te izjemne prilike!

Sokolstvo

Okrožne tekme v odbojki
in otvoritev letnega telovadišča v Ormožu

Nujna potreba po lastnem letnem telovadišču je napotila društveno upravo, da je po daljših pogajanjih odkupila od mestne občine bivšo mestno grabo in jo s primernimi preureditvami izpremenila v prav prijetno telovadišče, ki bo služilo obenem tudi za večje nastope.

Slavnostna otvoritev telovadišča se je vršila preteklo nedeljo. Kot uvod k temu društvenemu slavlju so se vršile dopoldne od 8. ure naprej tekme Ptujkega okrožja v odbojki, katerih so se udeležila društva Ptuj, Središče in Ormož s šestoricami članov, članic, moškega in ženskega naraščaja. Tekme so bile prav zanimive in so pokazale izvežbanost vseh šestoric, posebno pa moških, kar pa je bilo tudi pričakovati, saj so člani in naraščajniki tekmovali letos že tretje leto, medtem ko je bila tekma v odbojki za ženske oddelke predpisana šele z letošnjim letom. Kot zmagovalci so izšli člani iz Ormoža, članice iz Ptujke, moški naraščaj iz Ptujke in ženski naraščaj iz Ormoža. Vse te vrste se bodo morale udeležiti župnih prvenstvenih tekem, ki jih bo razpisalo župno načelstvo v najkrajšem času. Po tekmah, ki so potekle v najlepšem redu, so se vršile skušnje in zadnje priprave za popoldanski nastop.

Takoj po 15. uri se je začelo polniti letno telovadišče. Nastop sta posetila tudi sreski podnačelnik dr. Bratina iz Ptujke in mestni župan br. Veselič. T. čno ob pol 14. uri so ob zvokih središke godbe vkorakali oddelki moške dece, za katerimi so se vrstili vsi oddelki z letošnjimi prostimi vajami. Kot zaključno točko so dali središki člani »Jadransko morje«. Nastop, ki je uspel prav dobro, sta vodila načelnika br. Porekar in načelnica s. Šijančeva.

Po zadnji telovadni točki so se zbrali na telovadišču vsi oddelki. V imenu društva je pozdravil zastopnike oblasti, goste in Sokole starosti br. Sevnik, nakar je v lepem govoru otvoril letno telovadišče, ki bo nosilo odslej ime po ustanovitelju Sokolstva Tyršu, in zaključil lepo uspelo slavnost z vzklikom kralju Aleksandru. Po odigrani državni himni sta bili odposlani brzojavki starosti SKJ Nj. Vis. prestolonasledniku Petru in Savezu.

Sokolsko društvo Maribor III., Krčevina-Košaki

priredi v nedeljo 9. avgusta v gostilni J. Kekec v Koških (»Zonca«) ob 15. uri ljudsko veselico. Na sporedu je govor, godba na pihala, petje, telovadni nastop

naraščaja in članov, kegljanje na dobitke, šaljiva pošta in druga zabava. Veselica se bo vršila večinoma na prostom, deloma pa v novih in prenovljenih prostorih gda. Kekec ob skromni vstopnini.

Slivniški Sokol

priredi v nedeljo dne 2. avgusta pešizlet v Razvanje. Javljamo bratskim društvom in četam, ki nameravajo skupno s slivniškim sokolskim društvom v Razvanje, da je odhod od slivniške šole točno ob 13. uri. Nastopili bodo: slivniška moška deca z vajami s palicami, ženska deca rajanje vil, vsi drugi oddelki pa z dvema praškima vajama. — Dne 8. septembra pa nastopi naš Sokol prvič v Slivnici. Povabljeni bodo tudi vsa sosledna bratska društva in čete. Zdravol!

Sport

SPORT V NEDELJO.

Ob 9.30 na teniških igriščih SK Rapida: Finale za državno teniško prvenstvo: Zagrebško klisačko društvo (ZKD): SK Rapid.

Ob 14.30 pri mestnem vodovodu: Start kolesarski dirki Maribor - Sv. Miklavž na Dravskem polju. Dirko priredi kolesarski klub Edelweiss.

Ob 17. na igrišču SK Železničarja: Prijateljska nogometna tekma SK Železnikar rez.: SK Svoboda I.

Finale za Davisov pokal.

Včeraj se je v Parizu pričela finalna borba za Davisov pokal med Francijo in Anglijo. Odigrale sta se dve single partiji. Stanje je 1:1. Rezultati so bili: Cocheti (Francija): Austin (Anglija) 3:6, 11:9, 6:2, 6:4; Perry (Anglija): Borotra (Francija) 4:6, 10:8, 6:0, 4:6, 6:4.

SK Ptuj črtal iz članstva JNS-a

Na predlog Ljubljanskega nogometnega podsaveza je upravni odbor JNS na svoji seji dne 20. t. m. črtal iz članstva JNS-a SK Ptuj, ker ni plačal članarino in že leto dni ni odigral nobene tekme.

Tekmovanje za državno prvenstvo.

Juniorsko prvenstvo se prične dne 1. avgusta na Sušaku, seniorsko pa dne 7. avgusta v Ljubljani. Za obe tekmovanji je prolečno ministrstvo dovolilo 50% popust na železnicah.

Stadion za sokolski zlet v Pragi.

Po dolgotrajnih pripravah bodo pričeli prihodnje dni z gradnjo ogromnega telovadnega in sportnega stadiona v Pragi, ki bo eden največjih v srednji Evropi ter najmodernejše urejen. Stadion bo gradila država in bo dograjen do prihodnjega leta. Otvoritev stadiona bo zvezana z vsesokolskim zletom, ki se bo vršil v njem kot prva prireditel.

M. Zovanc

V senci jezuita

Spomeniški roman.

166

»Potem? Iz vse stvari sledi tole: ako aretirate moja prijatelja, se dam aretirati z njima vred in porečem kralju: »Sir, drugič si bolje izberite tistega, ki naj me odvede v Bastiljo. Zdaj menda veste, kako in kaj.«

Mongomerija je izpreletela zona.

Predobro je razumel, da, če se zgodi kaj takega, je to zanj katastrofa, ki je ne poravnava nikoli; srečen bo, če uteče samo z izgubo svojega čina in častne službe na dvoru, ki je izgubljena, kakor hitro mu kralj odtegne svojo milost.

»Da,« je dejal in zavzdihnil od gneva, »primoran sem priznati, da imate prav. Sicer pa tudi vidite, da nisem aretirani rokovnjačev, ki ju imenujete svoja prijatelja.«

»Nocoj ju niste; a drugikrat?«

»Dam vam svojo častno besedo...«

»Lepo za vas, dragi moj. Toda utegne se zgoditi, da bi kdo opozoril ali navdihnil kakega drugega oficirja...«

»Saj bom molkal...«

»O tem ne dvomim, ampak Latinci, ki veste, da so bili jako umen narod, so imeli pogovor... Ali znate latinski?«

»Ne!« je dejal kapitan suho.

»To je v resnici škoda... Vseeno, hočem vam povedati ta pogovor, ki me je vedno iznenadil s svojo točnostjo in pravilnostjo, poleg drugih vrst, ki jih ute-

gne še imeti. Pogovor, dragi moj, se glasi takole: Verba volant, scripta manent.«

Kaj pomeni to?

»Da odleti beseda kakor peresce v vetru, pisanje pa ostane in si ne premisli nikoli; ono je, kar je.«

»Torej hočete, da vam napišem?«

»Seveda!«

»Pa če ne maram?«

»Potem me poslušajte. Star sem, in moje matere kosti se mi ne smilijo več; prav malo mi je do tega, ako gre gnit v kako temnico. Naroče pa mi je jako mnogo do tega, da zagotovim svobodo svojih dveh prijateljev. In če nočete pisati, pojdem še to minuto v grad ter porečem prvemu oficirju, ki ga srečam: Jaz sem Tribulet; vedite me h kralju...«

»To ne more zabraniti, da sta rokovnjača med tem aretirana,« je rekel Mongomeri z mrkljim glasom.

»Res, toda maščuje nas vse tri že naprej. Manfred in Lantne sta potem aretirana... če se dasta Gotovo pa je tudi, da aretirajo prav tako kapitana, ki se je norčeval iz kraljeve lahkovernosti, in ga odvedejo z dobrim spremstvom v Pariz. Tam mu bo dodeljena samo neprijetna tolažba, da se bo mogel pogovarjati skozi steno z bivšim norcem Njegovega Veličanstva.«

Mongomeri se je stresel. Mrzel znoj mu je stopil na čelo.

»Pišite torej!« je velel Tribulet in položil pred kapitana list papirja in pero, ki je bilo očitno pripravljeno že vnaprej.

»A če te zakoljem!« je zarjul zdajci Mongomeri. Obenem je sunil mizo od sebe, izdrl bodalo in navalil na Tribuleta.

Toda ta je že od začetka pogovora pazno zasledoval vse najmanjše gibe svojega nasprotnika.

Odskočil je, in preden ga je mogel kapitan doseči, je stal v preži z mečem v roki tresoč se od porogljivega grohota.

Mongomeri je vedel, da je Tribulet strašen nasprotnik v borjenju.

Kljub temu bi bil poskusil zabosti svojega nasprotnika, da ni stopilo ta trenotek v sobo več ljudi.

Mongomeri je spoznal dva izmed njih. Bila sta Manfred in Lantne.

Sicer pa nista dvignila roke nad kapitana; zdelo se je, da hočeta prisostvovati boju kot navadna gledalca.

A Mongomeri se je zavedal, da mu je treba samo raniti Tribuleta, pa ne stopi živ iz hiše.

Z besno gesto je spravil bodalo in se vrnil na svoje mesto k mizi, rekoč Tribuletu:

»Kaj naj napišem?«

Manfred, Lantne, Spadakapa in vitez de Ragastan so sedli na drugi konec sobe.

Tribulet je narekoval, Mongomeri je pisal:

»Ukaz vsem stražnim načelnikom v Fontenbloskem gradu, da izkažejo spoštovanje in pokorščino mojemu dobremu prijatelju Flerialu, ki mu pravijo Tribulet.«

Dvoumnost tega stavka je ušla pozornosti Mongomerijevi, ki itak ni bil zmožen premišljati v tem trenutku. Podpisal je. Tribulet je segel z bleskom v oči po dragocenem papirju, rekoč:

»Saj razumete, dragi moj... S takšno popotnico pridem, kamor mi drago.«

»Že dobro!« je dejal Mongomeri z glasom, davečim se od jeze. »Toda vaše zmagooslavje ne bo trajalo dolgo; jamčim vam, preden mine osem dni...«

2 leti starega otroka (punčko)
dam k boljši obitelji. Naslov se izve v
upravi lista. 2156

Oddam takoj opremljeno sobico
s prostim vhom. Vrtna 8 I, vrata 6.
2157

Mesečno 200 Din
je pripravljen plačati skozi 1 leto 16
letni deček s pohabljenim nogom obrtniku
urariju, pletarskemu, krojaškemu ali
čevljarškemu mojstru, če ga sprejme
kot vajenca. Dopisi v upravo lista pod
»16letni deček«. 2151

Učiteljeva vdova (Nemka)
v bližini vseh šol sprejme boljše dija-
kine. Krekova ul. 14 III, Maribor.
2149

Več lepih cvetočih oleandrov
na prodaj. Vprašati pri hišniku, Raz-
lagova ul. 13. 3000

Stanovanje sobo in kuhinjo
išče v središču mesta, zakonski par brez
otrok. Naslov v upravi »Večernika«. 2153

Ne zamudite!
Ovčja volna, kemično čiščena Din 7.—
madrace iz ovčje volne Din 600.—
afrik madrace močno blago Din 240.—
posteljne vloge bakrena žica s križem
Din 120.— otomana lepa močna, nova
Din 500.—, rolete žimo, morska tra-
va, blago kupite najceneje pri tvrdki
B. Jagodič, tapetništvo in trgovina po-
hištva. Vojašniški trg 1. 2154

Kontoristka
z 2½ letno prakso, zmožna slov. in
nemške stenografije, knjigovodstva,
pridna in poštena, ima posebno dober
spomin, prosi radi likvidacije sedanje-
ga podjetja za primerno namestitev.
Najboljše reference. Ponudbe na adm.
pod »Zvesta« . 2150

Vinotoč »Korčin«
(prej Dopihar-Mravljak) v Počehovi.
Dobro sortirano vino po 7 in 9 Din.
2152.

Dober glasovir
z epim čistim zvokom radi pomanj-
kanja prostora na prodaj. Cankarjeva
ulica 14. vrata 8. 2145

Dva mala fotela
in veliki kofar z dvema predaloma ra-
di pomanjkanja prostora na prodaj.
Cankarjeva ulica 14. vrata 8. 2148

Cena nizka, kakovost trpežna.
Prepričajte se, izplača Vam se! Ta-
petnik Novak. Slovenska ul. 24. 2146

Kopalne čepice
od Din 8.— naprej. Eksportna hiša
»Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta.
1719

Priporočam se!
Na najprometnejšem inestu v Maribo-
ru se nahajajoča pisarna z velikimi
prostori, prevzema vsakovrstne trans-
akcije: organizacijo, razpošiljanje, po-
družnico itd. Cenjene ponudbe na po-
štini predal 4. Maribor. 1922

Zastopniki,
ki se bavijo z zavarovanjem, ali pa
oni, ki so prej prodajali srečke, naj
se takoj javijo. Nudi se jim lahek in
dober zaslužek. Ponudbe na poštini
predal 4. Maribor. 1921

Vinotoč Jerič v Počehovi odprl.
Dohod je zelo prijeten tudi skozi graj-
ski grad. 1926

V gostilni Dergas
na Koroški cesti 48 se toči dobro do-
mače vino od Din 8.— naprej. Se pri-
poročam A. Dergas. 2147

Sobo in črnoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago
izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo
Ambrožič. Grajska ulica 3 za kavarno
»Astoria« . X

Rabljene avto in moto gumi plašče
kupi v vsaki količini mehanična de-
javni. Justin Gustinčič. Tattenbachova
ul. 14. 1566

Kovčke za potovanje,
ročne torbice, aktovke, listnice, denar-
nice, nogometne žoge, nahrbtnike,
športne pasove itd. nudi v največji iz-
biri in najnižji ceni Ivan Kravos. Alek-
sandrova 13 Maribor. 1856

Kopalne hlače
od Din 9.— naprej. Eksportna hiša
»Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta.
1721

Opalne obleke
od Din 45.— naprej. Eksportna hiša
»Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta

Profesor
poučuje srednješolce za popravne iz-
pite iz francoščine, latinščine, sloven-
ščine in nemščine. Marijina ulica 25,
pritličje. 1932

Elektromotorje »Škoda« ,
0,25 do 30 kon. sil na skladišču pri
Ilič & Tichy, elektrotehnično podjetje
Maribor, Slovenska ulica 16. Elektro-
montaže tovarov in stanovanjskih po-
slopij. Na zahtevo brezplačne ponudbe.

Ceneno na prodaj
velik stavbeni prostor, lepa lega, od
500 m² naprej, na periferiji mesta. —
Vprašati J. Uhler, Pobrežje, Nasipna
ul. 42 ali pri g. geometru Götzl-u, Alek-
sandrova cesta 63. 2061

Plesarska in slikarska dela,
črnoslikanje izdeluje prvovrstno hitro
in ceneno A. Renner, Krčevina, Pra-
protnikova ul. 200. 2111

Mornarske majice
od Din 9 naprej. Eksportna hiša »Lu-
na« Maribor, Aleksandrova cesta.

Lepo solčno stanovanje,
sobo, kuhinjo in shrambo oddam. Mag-
dalenska 34. 2105

V mesnici Tomšičeva ulica 35
prodajam govedino po Din 10.— in 12.—,
teletino po Din 10.— in 12.—. Se pri-
poročam za obilen obisk Jože Radi. 2122

Stavbišča
v bližini mestnega parka ob cesti pro-
ti »Trem ribnikom«, krasno ležeča, na
prodaj. Vprašati baron Twickel, Ma-
ribor, Krčevina, Tomšičeva c. 1. 2139

Lepo meblirano sobo
in eno prazno sobo s posebnim vho-
dom v vili oddam. Kosarjeva ul. 38.
2132

Pozor!
Radi bojezni oddam dobro idočo go-
stilno takoj v najem. Kje pove uprava
tega lista 2134

Za prihodnje šolsko leto
sprejme tri dijakine ali dijake v popol-
no oskrbo samostojna vdova gospa
Rozman, Maribor, Betnavska cesta 18.
2138

Ugodno prodam
konjski tovorni avtomobil s streho v
popolnoma dobrem stanju, znamke
Turino-Fiat. Vpraša se pri firmi Pin-
ter & Lenard, železnina, Maribor.

Vinotoč Schneider
Krčevina 13, nad Racerdvorom, odprt.

Nabavljalna zadruga na Rotovškem trgu
sprejme 2 vajenca za trgovino s po-
trebno šolsko predizobrazbo. 2128

Kopalne čevlje
od Din 20.— naprej. Eksportna hiša
»Luna«, Maribor, Aleksandrova cesta.

zastopniki se sprejmejo

Komfortno krasno stanovanje
v Maistrovi ul. 18 I! obstoječe iz 4 sob
— 1 predsoba, 1 kopalnica, 1 soba za
služkinjo in pritlikinami se odda s 1.
septembrom t. l. Pojasnila tam pri
A. P. 2159

Gospodična,
absolventinja Kovačevega tečaja, z
znanjem knjigovodstva, stenografije
slovenske in nemške ter večja stroje-
pisja išče nameščenja v pisarni ali
večji trgovini, gre tudi na deželo. Na-
slov v upravi »Večernika«. 2140

Stanovanje,
sobo in kuhinjo oddam s 1. avgustom.
Pobrežje. Stanko Vrazova ulica 26.

Službo blaginjičarke
ali prodajalke iščem za takoj. Naslov
v upravi »Večernika«. 2141

Ali že veste,
da pere »Triumf« Pavel Nedog ovrat-
nike tako lepo, da izgledajo kot novi?

Opravična številka: E IX 1237/31

13

Dražbeni oklic.

Dne 14. septemb. 1931 ob 10. uri dopoldne bo pri
podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin:

Zemljiška knjiga: k. o. Grajska vrata vl. št. 407

Cenilna vrednost: Din 221.113 33

Vrednost pritikline: Din 17 2800 (ki so zgoraj vštete)

Najmanjši ponudek: ad 1.) Din 83.766 66

ad 2.) Din 35.720.—

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki
je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.,
dne 2. julija 1931.

Staroznana kavarna

„ROTOVŽ“ prenovljena!

Na novo preuredil sem prostore znane kavar-
ne »ROTOVŽ« tako udobno, da ustrezajo želji naj-
bolj razvajenega gosta. Kdor si želi mirnega po-
čitka, ima na razpolago zaprte prostore, igralnico,
prahuprost, senčnat vrt, telefon itd. Najmodernejša
po načelih higijene s kuhalnimi stroji urejena ku-
hinja nudi vse ono, kar nudi vsaka moderna kavar-
na. Razen tega imamo na razpolago specialna vi-
na, pivo v sodčkih, izvrstno slovito bovlo po sezo-
ni, likerje vseh znamk po zmernih meščanskih ce-
nah. Na razpolago tu- in inozemski časopisi.

Prepričajte se — in boste moj stalen gost!

Alojz
in
Alojzija
Käfer.

Sloviti francoski cirkus

4 FRÈRES AMAR

Samo 5 dni!

V Mariboru, na Magdalenskem trgu

V sredo 29., četrtek 30., petek 31. julija, v soboto 1. in
v nedeljo 2. avg. 1931. — Začetek predstave ob 21. uri.

Velikanski šotor s 4 jambori, 3 manežami, 2 vlaka, 80 vozov, 300 artistov
in obojca, 500 zveri in živali: gigantski sloni, kraljevski tigri, atlaske levi, črni
in beli medvedi, pantri, jaguari, volkovi, opice, bivoli, velika karavana velblodov,
dresiranih konj, ponijev in pametnih psov.

Samo 5 dni!

Zastopniki vseh petih
delov sveta v areni.

Zastopniki vseh petih
delov sveta v areni.

Spirit za vlaganje

Tel. 25-80

FRANC
KORMANN
MARIBOR XXXV.
Gospodarska ul. 3

Okrajno sodišče v Mariboru odd. IX.
dne 8. julija 1931.

Izdajatelj: Konzorcij "Jutro" v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽOVIC v Mariboru. Tisk: DRŽAVNA TISKARNA v Ljubljani; predstavnik: STANKO DETELA v Mariboru.